Narzędzia ułatwiające nauczanie zdalne

Maciej Danieluk

Zamknięcie szkół związane z możliwością zarażenia się koronawirusem skutecznie motywuje do szukania nowych sposobów na dostarczenie uczniom atrakcyjnych treści i znalezienie takich narzędzi, które pozwolą nie tylko tworzyć materiały, ale także udostępniać je na bieżąco dzieciom i młodzieży.

Sytuacja zewnętrzna spowodowała, że praktycznie w ciągu paru godzin w wielu krajach, w tym w Polsce, znacząco wzrosło zainteresowanie nauczaniem online. Duże firmy technologiczne udostępniają w tej chwili mnóstwo narzędzi do nauczania zdalnego za darmo lub oferują czasowo wersje premium swoich produktów bez pobierania opłat. Kiedy zdecydujemy się na pracę zdalną i kontakty z uczniami z wykorzystaniem internetu, możemy zacząć od dowolnego dziennika elektronicznego. Polskie firmy cały czas zwiększają funkcjonalność swoich dzienników, a prace związane z udoskonalaniem możliwości udostępniania za ich pośrednictwem materiałów ruszyły pełną parą. Dziennik elektroniczny warto wykorzystać do pierwszego kontaktu z uczniami i zaproszenia ich na wybrane przez nas strony z materiałami.

Dobrze też jednak dysponować narzędziami, które, po pierwsze, pozwolą nam na sprawną komunikację, po drugie, umożliwią przygotowanie materiału w atrakcyjnej formie, a po trzecie, będą na tyle interaktywne, że ułatwiają śledzenie postępów uczniów i wspieranie ich w działaniach. Cała idea zdalnego nauczania opiera się na tym, iż uznajemy młodych ludzi za osoby odpowiedzialne i gotowe do samodzielnego zdobywania wiedzy. Naszymi działaniami chcemy ich w tym wyłącznie wspierać. Z tego powodu najlepiej zacząć swoje poszukiwania od prostych aplikacji, które pomogą nam stworzyć sobie środowisko do pracy oraz przygotować materiały do nauki dla ucznia. Ostatnią, również bardzo istotną kwestią są różnego rodzaju platformy, strony czy też aplikacje mobilne, dzięki którym poprowadzimy zajęcia czy udostępnimy ciekawe treści.

KOMUNIKACJA

Materiały w formie pisemnej nie są dla naszych uczniów szczególnie atrakcyjne. Nie dają też możliwości interakcji, dlatego warto zorganizować z uczniami rozmowę video. Możemy do tego wykorzystać różne komunikatory, takie jak Skype, spotkanie online z wykorzystaniem MS Teams, Google Hangouts lub Google Meet. Większość z nas na co dzień korzysta z urządzeń mobilnych posiadających system Android i ma już założone konto Google, dzięki któremu może pobierać aplikacje ze sklepu Google Play, warto skorzystać z rozwiązania dostępnego „na już", czyli Google Hangouts.

Google Hangouts

Po zalogowaniu się w przeglądarce do swojego konta Google (wpisujemy www.google.pl i w prawym górnym rogu klikamy: Zaloguj się) mamy do dyspozycji aplikacje, które udostępnia nam Google do pracy z uczniami. „Magiczny kwadracik z dziewięcioma kropkami", jak nazywają go moi uczniowie, pozwala na skorzystanie z darmowych aplikacji do pracy zdalnej. Wyszukujemy z rozwijalnej listy aplikację Hangouts i jesteśmy gotowi, aby rozpocząć spotkanie online.

Chcąc zacząć rozmowę, możemy po prostu wybrać jedną z opcji dostępnych po włączeniu: rozmowę video czy telefoniczną (uwaga: aby prowadzić rozmowy telefoniczne przez Google Hangouts, konieczne jest zweryfikowanie numeru telefonu oraz posiadanie na koncie środków umożliwiających przeprowadzenie takich rozmów) lub wysłać po prostu wiadomość do któregoś z naszych kontaktów zapisanych na koncie Google.

Usługa rozmowy video, która najbardziej nas interesuje, jest bezpłatna i nie ponosimy w związku z korzystaniem z niej żadnych kosztów. Kliknięcie w link „Rozmowa video" spowoduje otwarcie nowego okna, które będzie służyło do prowadzenia rozmowy. Przy pierwszym uruchomieniu pojawi się też komunikat z prośbą o udzielenie zezwolenia na korzystanie z mikrofonu oraz kamery. Od razu po udzieleniu zezwolenia pojawi się też okno, dzięki któremu zaprosimy do rozmowy inne osoby. Możemy to zrobić e-mailowo lub kopiując link, który pozwoli dołączyć do rozmowy każdej osobie, do której go wyślemy (mającej konto Google). Da się go udostępnić np. w dzienniku elektronicznym.

Prowadząc rozmowę poprzez Google Hangouts, mamy także możliwość udostępniania innym uczestnikom rozmowy swojego ekranu. Możemy pokazać im wybrane okno aplikacji lub cały ekran. Bardzo łatwo wyobrazić sobie teraz sytuację, w której prowadzimy rozmowę z uczniami tak, jak na normalnych zajęciach, a dzięki udostępnianiu ekranu wyświetlamy im przygotowane przez nas materiały w postaci prezentacji czy też inne treści w przeglądarce lub dowolnym uruchomionym programie. Uczniowie mogą się z nami komunikować głosowo lub przez widoczny dla wszystkich czat.

Xbox Game Bar (WIN+G)

Microsoft uruchomił specjalnie dla graczy możliwość streamowania gier i przygotował służące do tego narzędzie wbudowane bezpośrednio w system. Uruchamiamy je dzięki wciśnięciu kombinacji przycisków WINDOWS + G na klawiaturze. Przy pierwszym uruchomieniu otworzy się okno dialogowe, które zapyta nas, czy daną aplikację ma traktować jako grę i nagrywać. Potwierdzając, mamy możliwość nagrywania okna dowolnej aplikacji, np. naszego spotkania z uczniami. Możemy też wcześniej przygotować sobie dowolny materiał i nagrać go, aby później udostępnić uczniom. Aplikacja rejestruje zarówno obraz, jak i dźwięk, możemy zezwolić jej też na nagrywanie dźwięku z mikrofonu i w ten sposób do nagrywanego materiału dołożyć narrację. Materiały zapisują się domyślnie w bibliotece video w katalogu przechwycone. Nakładka ta obsługuje też parę innych skrótów klawiszowych, które pozwalają włączyć lub wyłączyć mikrofon zewnętrzny, przechwycić tylko zrzut ekranu lub np. nagrać ostatnie 30 sekund tego, co się działo na naszym komputerze.

Również uczniowie podczas dowolnego spotkania online z wykorzystaniem komunikatora mogą uruchomić nagrywanie, a po zakończeniu naszego spotkania zobaczą na swoim komputerze materiał video z zajęć, co pozwoli im zajrzeć do niego w każdej chwili. Nagranie możemy udostępnić uczniom, wykorzystując kanał na YouTube lub za pośrednictwem OneDrive albo Google Drive.

Dzięki tym dwóm narzędziom bez trudności skomunikujemy się z uczniami oraz nagramy każdy materiał do wykorzystania podczas zajęć online. Jednakże dobrze byłoby mieć też środowisko, w którym możemy się porozumiewać i przekazywać materiały nie tylko w czasie rzeczywistym...

ROZWIĄZANIA CHMUROWE DLA SZKÓŁ

Zarówno Microsoft, jak i Google oferują platformy chmurowe, które można wykorzystać w pracy zdalnej z uczniami. Microsoft bezpłatnie udostępnia szkołom w swojej ofercie Office365 w wersji przeglądarkowej. Wystarczy przejść proces rejestracji, by otrzymać zestaw narzędzi niezbędnych w nauczaniu zdalnym. Istnieje także możliwość rozszerzenia funkcjonalności tego pakietu poprzez wykupienie subskrypcji, jednak i w wersji podstawowej dysponujemy wszystkimi niezbędnymi narzędziami pozwalającymi na prowadzenie zajęć.

Podobnie jest z firmą Google, która dysponuje pakietem Google G-suite dla edukacji. Jedynym kosztem, jaki ponosi tu szkoła, jeśli zdecyduje się na któreś rozwiązanie chmurowe, jest roczny koszt utrzymania domeny internetowej, w której te usługi będą działać. Wynosi on od 100 do 200 złotych rocznie. Obie firmy, w związku z zaistniałą sytuacją, starają się bardzo szybko realizować proces uruchamiania tych usług.

Zgodnie z informacjami podawanymi przez Microsoft oraz Google obie chmury spełniają wymogi związane z RODO, chociaż firmy te w różny sposób realizują wynikające z niego zadania. W przypadku wątpliwości polecam skontaktować się z GIODO lub skonsultować się z inspektorem ochrony danych osobowych w swojej placówce. Istotne jest to, że skorzystanie z obu rozwiązań chmurowych wymaga zawarcia umowy o świadczenie usług, którą podpisać może albo dyrektor – jeśli zamierza korzystać z tych rozwiązań szkoła – albo organ prowadzący – w przypadku, gdy chmurą ma być objęta sieć placówek na danym obszarze.

GOOGLE CLASSROOM

Jak radzić sobie, jeśli nie mamy w szkole żadnego z rozwiązań chmurowych, a chcemy zacząć komunikować się z uczniami od zaraz? Zakładając, że większość z nas ma smartfon z systemem Android i korzysta z konta Google, polecam skorzystanie z zapewnianych przez nie możliwości. Po zalogowaniu się do